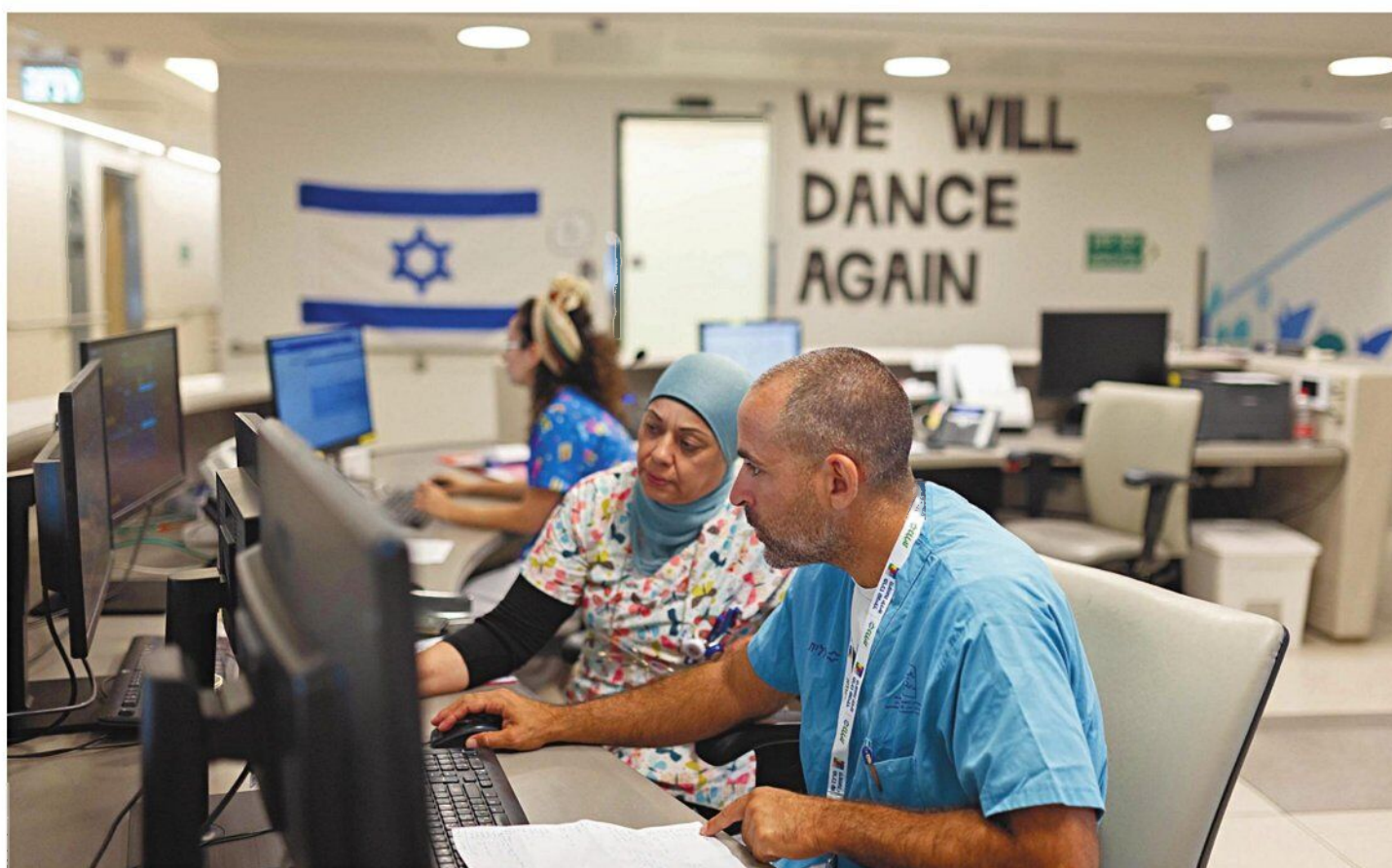

"אם איבדתם תקווה – כדאי שתבואו לראות את הילדים בבית החולים"

אביחי ברודץ', לשעבר אגרונום מכפר עזה שאשתו ושלושת ילדיו היו 51 יום בשבי, נפצע בלחימה על הקיבוץ והצית לבדו את מחאת משפחות החטופים. מאז, חזר לסיים את לימודי הסייעות, והיום הוא אח מוסמך **בשניידר** – מול המחלקה שקיבלה את משפחתו כששבה

רותי לוי

בית החולים לילדים, **שניידר** "אמרת לעצמי שאולי יש לי הזדמנות לעשות משהו גדול יותר" צילום: תומר אפלבוים

ההתנהגות שלהם. הם מתחילים לצייר, לצחוק, ליצור קשר אף אחד לא ידע איזה חותם השבי השאיר אצלם, אבל יש תפקוד."

כדי להמחיש את זה, היא משמיעה הודעה קולית שקיבלה מאחת הילדות. כמה ימים אחרי שיחרורה מבית החולים, כשהיא עדיין נושאת רסיסים בגופה, שלחה ללבני הקלטה בקול ילדותי: "גילת, עכשיו לפני כמה דקות מרחתי קרם ידיים ויצא לי רסיס מהיד", אמרה. כשנשאלה אם כאב, ענתה: "כשהוא יצא זה שרף קצת, אבל עכשיו כבר לא. ואת יודעת מה? היום אני ואחותי ואח שלנו עשינו עגילים", וציפה רפה תמונה של האוונטיים.

"לא מפתיע שאביחי מצא את עצמו דווקא כאן", אומרת לבני. "אני שומעת מההורים כמה הוא רגיש ונפלא. והוא באמת במקום שמתאים לו, כי במחלקה כזאת יש משהו כן. אין כמעט ילד שבי סוף האשפוז לא נצליח ליצור איתו קשר. הם שור כחים שדקרנו אותם, סולחים מהם, לא מחויקים טינה. הם לא מניפולטיביים – הם כועסים כשהם כועסים, שמחים כשהם שמחים. וזה נורא מתגמל עבור צוות רפואי."

גם במצבים הרבה יותר יום-יומיים, לבני רואה את ההשפעה של אנשי הצוות, לפעמים דרך שיחה

שבועיים אחרי השחרור של בני משפחתו, ברודץ' התקשר למכללת אשקלון וביקש לחזור ללימודים. לדבריו, האופוריה שהגיעה עם שובם של בני המשפחה דעכה מהר. "הבית היה מלא מצלמות, הייתה חגיגה, הילדים היו בעננים. ואז זה נפל. פתאום נהיה שקט, ואני הבנתי שאם אני לא יוצא מהבית – אני משתגע"

וניחלה בשעתו את מחלקת השבים, מתארת את החזרה המהירה לתפקוד של חלק מהילדים ששבו מעזה. "חלק מהילדים שהגיעו היו קפואים, מבוהלים", היא אומרת. "אבל תוך יום את רואה את הפלסטיות של

במחלקת יולדות. "זה הרגע הכי מרגש בחיים של בן אדם באופן כללי", הוא אומר. "ואו אני נכנס לחדר – ואנשים מתחילים לבכות".

ואולם מאז עברו כמעט שנה וחצי. את הפנים שלו פחות מזהים. גם את קולו שומעים פחות בתקשורת. אתה נהנה מהאנונימיות, או שחשוב לך שהמטור פלים יידעו מי אתה?

"אני אוהב לדבר עם משפחות. זה הקסם של המ' קצוע הזה, שאתה לא מטפל רק בילד, אלא גם בסביבה שלו. אתה נותן אנטיויטיקה וזה לוקח כמה דקות, אבל בסוף אתה פוגש אנשים במשבר. הם לבד עם הילד, במצוקה, והם צריכים משהו לדבר איתו וחלק ניכר מהחלמה הוא נפשי. או אני מדבר, והרבה פעמים מגיעים לסיפור שלי, כי זה חלק ממני. אם אתה רק מחליף תרופה, בודק חום ויוצא – עשית חצי עבודה."

"היום עשינו עגילים"

העבודה במחלקה מזמינה מפגש יום-יומי עם מצבים קשים, אבל גם מאפשרת לראות מקרוב איך נראית החלמה, לפעמים מפתיעה. את זה לא רק ברודץ' רואה. פרופ' לבני, שמנהלת את מחלקת ילדים א'

אביחי ברודץ' לא שינה כיוון אחרי 7 באוקטובר. הוא חזר למסלול שנקטע. לפי ני המלחמה היה אגרונום, גידל אננס בשטח קטן בקיבוץ כפר עזה ועבד בחברות חקלאיות שונות ובמשתלות, וגם למד בתוכנית הסבתא אקדמאים לסייעות.

אדם שנפצע בלחימה, שאשתו ושלושת ילדיו נחטפו מביתו, שחי 51 ימים כלי לדעת מה עלה בגורלם ואיך ישובו אליו – לא מצופה ממנו שיבחר לבלות את ימיו בבית חולים. אבל ברודץ' לא רק חזר ללימודים – הוא סיים את ההסבה, השלים את ההתנסויות הקליניות ואת בחינות הרישוי, וכיום הוא אח מוסמך במרכז **שניידר** לרפואת ילדים, מול המחלקה שאליה הובאה משפחתו כשהושבה מעזה. כששואלים אותו אם העבודה במחלקה לא מחזירה אותו לטראומה, התשובה שלו הפוכה. לא רק שזה לא מחזיר – זה מה שמחזיק. "כשאת בדי כאן, כדאי שתבואי לפה", הוא אומר. "את רואה פה ילדים במצב קשה, שוכבים עם צינורות ות' חבושות, ההורים שלהם שבורים – אבל הם מחייכים, שמחים וצוחקים. וזה חלק ממה שעוזר להם להחלים. אני מסתכל עליהם, ואז על הילדים שלי, ואומר לעצמי – אפשר לעבור את זה. גם אם איבדת תקווה בשלום, באחוזה – אני ממליץ לך לבוא לבית החולים."

בעיני ברודץ' (43), אין כאן סיפור על גבורה או שיקום, אלא מהלך ליניארי, כמעט ביורוקרטי: רצון לתרום, מקצוע מעשי, ומסגרת שיש בה משמעות. את הבחירה בסייעות הוא מייחס למשבר גיל 40. "בסוף אני מרקסיסט", הוא אומר. "עד כמה שאפשר להיות כזה עם שתי טיסות בשנה לחר'ל. הרעיון של לעבוד במפעל של הקיבוץ שהרווחים שלו חוזרים לקהילה קסם לי. אבל לא התקבלתי למפעל. כשלא הצלחתי לעשות את זה בקיבוץ, נור' כרתי במיילים שהאנונימיות הייתה שולחת על הסבה לסייעות, ואמרת לעצמי שאולי יש לי הוד' מנות לעשות משהו גדול יותר."

כסא פלסטיק וקרטון

ברודץ' נהפך לדמות מוכרת זמן קצר אחרי 7 באוקטובר. הוא התייצב לבדו מול הקריה בתל אביב, עם כיסא פלסטיק לבן, שלט קרטון שהורכב משי דפים שעליהם כתב: "המשפחה שלי בעזה", והכ' לב רודני שחולץ מכפר עזה באותו הבורק. הוא לא תיאר, לא התיעץ, לא ידע אפילו שהמקום שבחר – ליד שער קפלן – אינו הכניסה הראשית. "אמרת, אני אשב פה, שכל מי שנכנס ויוצא יסתכל לי בעיניים. כל כך לא היה לי מושג."

המיקום היה שולי, אבל התמונה שלו שהתפרסמה ברשת תפסה את הציבור בתוך ימים הפך המקום שבחר למוקד המחאה של משפחות החטופים, גם עיריית תל אביב התגייסה. כעת הוא מספר שהיה במאניה, חד ומוכוון מטרה: "לא הכ' רתי כלום – תל אביב, תקשורת, פוליטיקה. אי אפשר להתכחש למול שיש לי בחיים. היו סביבי מלא חברים שפשוט ניהלו אותי בצורה אופטימית, לית, והתחברתי לאנשים עם כוח שלקחו אותי יד ביד. בסוף שום דבר לא עשיתי לבד".

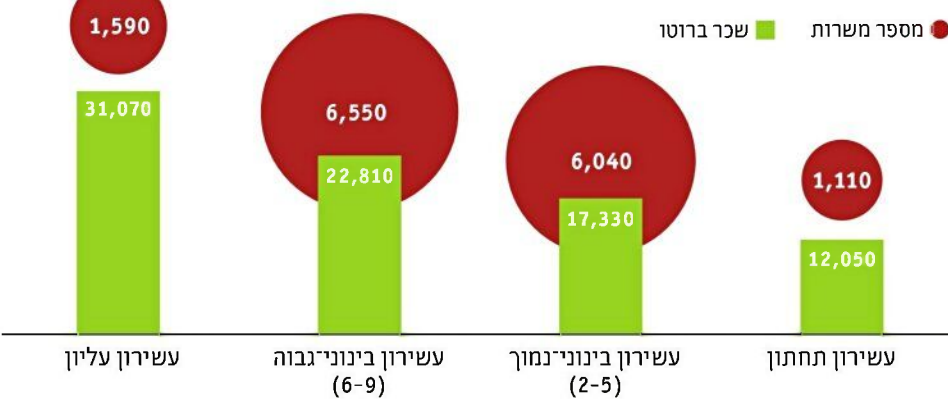
באותו ערב, בלי שייכור בכך, פגש ברודץ' לראשונה את מי שתהפוך למנהלת שלו, פרופ' גילת לבני. "הכרתי את אביחי כבר ביום הראשון שישב על הכיסא בקפלן", היא אומרת. השיחה ביניהם הייתה קצרה, עניינית. אף אחד מהם לא ידע אז שהיא תנהל את מחלקת השבים ותהיה זו שתקבל את אשתו הגר ושלושת ילדיו: עופרי, יובל ואוריה, עם שובם מהשבי; או שהשהות בבית החולים תחזיר אותו למה שכבר התחיל, ותבהיר לו שהוא רוצה לסיים את ההסבה, ולחזור לשם כאיש צוות.

שבועיים אחרי השחרור של בני משפחתו, ברודץ' התקשר למכללת אשקלון וביקש לחזור ללימודים. לדבריו, האופוריה שהגיעה עם שובם של בני המשפחה דעכה מהר. "הבית היה מלא מצלמות, הייתה חגיגה, הילדים היו בעננים. ואז זה נפל. פתאום נהיה שקט, ואני הבנתי שאם אני לא יוצא מהבית – אני משתגע". הוא שב להתנסויות הקליניות, שהוקפאו בתחילת המלחמה. תחילה בבית החולים וולפסון,

25.88x32.42	2/2	17	עמוד	the marker - הארץ	01/06/2025	94291665-2
מרכז שניידר לרפואת ילדי - 83321						

פוטנציאל הכנסה של 31 אלף שקל

מספר משרות ושכר חודשי ממוצע, במשרה מלאה של אחים ואחיות, בשקלים, ב-2022*

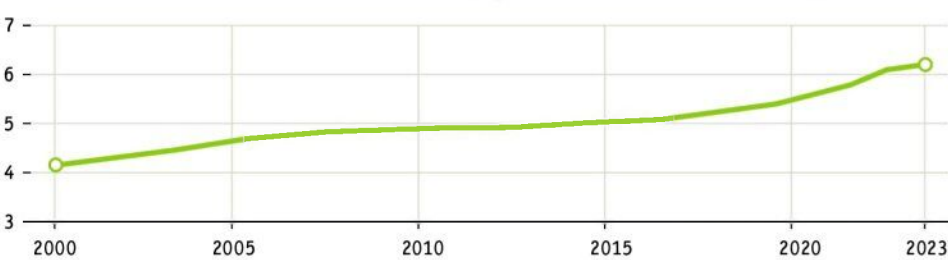

מקור: דו"ח הממונה על השכר במערכת הבריאות (בתי חולים ציבוריים)

*המספרים עוגלו לצורכי בהירות

שיפור הדרגתי ועקבי

מספר האחים והאחיות המוסמכים עד גיל 67 ל-1,000 תושבים

קצת כמו צמחים

ברודץ' הגיע אל המקצוע מהשדה. "האמת שהרגשתי שטיפול בצמחים זה איפשהו קרוב", הוא אומר. "זה נר"א מצחיק, אבל התרופות הן לפעמים אותן תרופות. האנטי-פטריות בצמחים? כמעט אותן מולקולות". גם ללמידה בגיל 40 היה צריך להתרגל. "כשא"תה לומד בגיל 20 אתה שותה כל היום ולא אכפת לך מלימודים", הוא אומר "פה אתה לומד באמת. זה כף. כולם אומרים לי, מה יש לך כוח ללמוד? כן, זה קצת מפחיד, אבל זה מדהים ללמוד בגיל כזה". הפוזיציה הזאת, של להיות מטפל גם בבית וגם בעבודה, זה לא שוחק?

"קל לי יותר לחזור הביתה ולדבר על העבודה פה, מאשר לחזור מחברה כמו גוגל ולומר, טוב, האמת שאני לא ממש יודע מה עושים שם. אבל סביב השולחן, מה כבר תספר? פה יש משפחות, יש סיפורים".

יכולת גם להיות עיתונאי. לא חסר מה לספר בא"רוחת ערב.

"אגיד לך מה ההבדל. כשאני מדבר עם עיתונאי – יש לו אינטרס. יש אג'נדה, יש קוראים, יש סיפור שהוא רוצה לספר, וזה לא בהכרח הסיפור שלי. כשאני מדבר עם מטופל או עם ההורים שלו, לנו יש מטרה אחת – שהוא ילך הביתה בריא, וכמה שיותר מהר. אני לא מכיר עוד הרבה מק"צועות כאלה.

"גם לייצר אוכל זה חשוב, אבל בסוף אתה רוצה שהוא יניב לך את התמורה הכי גבוהה שיש. זה חצי דרך. פה, אני אמנם מקבל משכורת, אבל זה צעד נוסף בכיוון של לתרום בלי אינטרסים". אתה מרגיש שכל קושי מתגמד מול מה שעב"רו ועוברים משפחות החטופים.

"ו"ו לא אמירה שאני מסכים איתה. את רואה מ"שהו בדיכאון, ואת יכולה לומר לו 'מה אתה דפוק? המשפחה שלך בחיים, אתה אהוב', אבל זה ילדו"ת לחשוב ככה. הנפש של האדם לא עובדת באופן רציונלי. הצרות של אחריים לא מוציאות אנשים מה"קשיים שלהם ולא נותנות לכולם פרופורציות. "אני לא אדם מיוחד, עובדה שהכול אצלי לפי השטנץ: הגעתי לגיל 40, חיפשתי את עצמי מח"דש. אם היית מספרת לי את הסיפור שלי לפני 7 באוקטובר, הייתי אומר לך שבטוח הייתי שם לעצמי כדור בראש או קופץ מבניין. אבל אנחנו כל כך לא מכירים את עצמנו, כמה שאנחנו חסנים ומסוגלים לפעול".

צילום: תומר אפלבוים

פרופ' גילת לבני, מנהלת מחלקת הילדים א': "אביחי באמת במקום שמתאים לו, כי במחלקה כזאת יש משהו כן. ילדים שוכחים שדקרנו אותם, סולחים מהר, לא מחזיקים טינה. הם לא מניפולטיביים – הם כועסים כשהם כועסים, שמחים כשהם שמחים. וזה נורא מתגמל עבור צוות רפואי"

בפני עצמו, ומי שרוצה להגיע להכנסה סבירה נדרש להיקפי עבודה גבוהים.

למרות העומס והשחיקה, זהו מקצוע יציב. רוב מסיימי ההכשרה נשארים בו לאורך זמן. בשנים האחרונות גם הורחבו סמכויותיהם של אחים ואחיות, במיוחד אלה שהוסמכו כאחיות מומחיות. ההכשרה כוללת לימודי רפואה קלינית והדרכה מעשית על ידי רופאים, ומקנה סמכויות שבעבר היו שמורות לרופאים בלבד: התקנת צנתרים, תפירת פצעים, שליחת בדיקות דימות, הזמנת ייעוץ רפואי, ולעתים גם התחלה והפסקה של טיפול תרופתי.

צילום: תומר אפלבוים

יום חזרת הגר, עופרי, יובל ואוריה ברודץ' מהשבי, נובמבר 2023 צילום: דוברות מרכז שניידר

העלייה אפשר לייחס למדיניות אקטיבית של משרד הבריאות, שמטרתה לצמצם את הפער במספר האחיות והאחים לנפש בהשוואה למדינות OECD. היעד שנקבע – 6.2 מוסמכים ל-1,000 תושבים עד 2025 – הושג כבר בסוף 2023, ב-OECD היחס הגיע כבר לממוצע של 9.9.

רבים מהמצטרפים למקצוע מגיעים דרך מסלולי הסבה לאקדמאים, המוצעים כיום כמעט בכל מכללה אקדמית ובתי חולים מרכזי. חלקם עוברים תחומים כמו הוראה, ביולוגיה או ניהול, ובחרים בסיעוד מתוך רצון בשינוי מקצועי, ביטחון תעסוקתי או עבודה שיש בה מגע ישיר עם אנשים.

בבתי החולים הציבוריים בלבד מועסקים כיום כ-17 אלף אחים ואחיות. לפי דו"ח הממונה על הש"כר במשרד האוצר, השכר החודשי הממוצע למשרה מלאה כאח או אחות בבתי החולים מסתכם בכ-21,300 שקל, אך הפערים גדולים. בעשירון התחתון השכר הוא כ-13 אלף, ובעשירון העליון יותר מ-31 אלף שקל. השכר הזה כולל תוספות על ל"שבתות ותורנויות, ואינו משקף את שכר הבסיס בלבד. בפועל, יותר מ-80% מהעובדים בבתי החולים הציבוריים מקבלים תוספת של "השלמה לשכר מינימום", מה שמעיד כי השכר התקני אינו מספיק

פשוטה. היא מדברת על האחריות לדעת לשאול נכון, לא לצפות שילדים יספרו לבד מה עובר עליהם. במקרה אחר, ילד בן עשר שטופל בריטלין סיפר לה בביקור שגרת: "אני מרגיש שיש לי מחשבות חורגניות, אני יותר בודד, קצת כבוי". אמו, שישבה לצדו, הופתעה: "לא סופרת לי את זה". במקרה אחר, ילד התלונן על כאבי ראש. ההורים ביקשו לשלוח אותו ל-MRI. לבני שאלה מתי כואב – בבוקר או בערב. הילד ענה: "בערב". ולמה? "כי אח שלי מע"צבן אותי".

לא רק הילדים מגיבים לנוכחות ולשיחה הנכונה. גם ההורים מושפעים מהאופן שבו נראית המחלקה, ומהעבודה היום-יומית של הצוות. "יש לי שתי אמהות שילדיהן היו מאושפזים כאן תקופה ארוכה, והן בחרו לעשות הסבה לסיעוד", אומרת לבני. "זה בעיניי אומר הכל על החוויה שהייתה להן כאן".

הדימוי משתנה

בעשור וחצי האחרונים, מקצוע הסיעוד בישראל נמ"צ במגמת גידול מתמשכת. ב-2023 הונפקו יותר מ-4,100 רישיונות חדשים – כמעט פי חמישה לעור"מת 2010; כשליש מהם ניתנו לבני 30 ומעלה. את

94284840-9	30/05/2025	הדרך מהדורה יומית	עמוד 2	1	12.1x21.52
מרכז שניידר לרפואת ילדי - 83321					

בן 15 יום: התינוק רביד חיים גז הי"ד נפטר מפצעיו

שלום חדד

בהלוויה, ופנה לבנו: "רביד חיים היקר שלי - אני עומד כאן וליבי שבור פעמיים!". הוא התקשה לדבר במשך שניות ארוכות, נאנח ואמר: "מה אפשר להגיד? מה אפשר להגיד? אין מה להגיד". הוא הוסיף אחר כך: "צאלה היקרה, אני אוהב אותך וקשה לי מאוד בלעדייך. אני לא מאמין. הלב שלנו שבור, אבל אף אחד לא ישרבור אותנו, אף אחד לא ישרבור אותנו. זכיתי לראות את רביד חיים אתמול בפגייה והוא היה מתוקי, ממש מתוקי. הוא אפילו פתח את העיניים לכמה שניות ונראה כמו מלאך. ממש התבוננתי, לא האמנתי שאני זוכה לראות כאלה פנים, מדהים".

חננאל קרא בדבריו לאחדות בעם ישראל: "עם ישראל, אנחנו צריכים להתאחד ביחד, שמאל וימין דתי וחילוני, ספרדי ואשכנזי, כולנו עם אחד, חברים אנחנו עם אחד, כולנו ביחד. מה הקטע לריב? גם ככה כל העולם רוצה להרוג אותנו".

"כל הערבים שמנסים להרוג אותנו ונותנים סוכריות - אתם יוצאים מפה. תתחילו לארוח. זו לא בקשה זו דרישה כי אין לכם מקום פה. אנחנו עם שמכבד את כל העמים אבל אם אתם רוצחים אותנו אין לכם מקום פה". הוא קרא בדבריו לראש הממשלה בנימין נתניהו "לקחת אחריות" ולפעול ביד קשה למיגור הטרור, ותהה גם מדוע הוא לא הגיע לשבעה: "ראש הממשלה בנימין נתניהו איפה אתה? איפה אתה? אני ביקשתי ממך לבוא לשבעה שלי, אני ביקשתי ממך לבוא לפגייה, לראות את התינוק. את רביד חיים היקר שלנו. בוא, תראה, תסתכל לו בעיניים, תגיד לו, לא יהיה יותר דבר כזה. אנחנו יכולים עכשיו להגיד בבטחה שלא יהיו לנו יותר פיגועים, או שמחר יהיה לנו עוד פיגוע, תהיה עוד משפחה כמוני? תהיה עוד משפחה ועוד משפחה ועוד משפחה, ועוד חודש ועוד חודש ועוד שנה ועוד שנה? זה נהיה נורמלי?".

עיני עיני יורדה מים: התינוק רביד חיים הי"ד, שיוולד מאימו צאלה גז הי"ד אחרי שנרצחה בפיגוע ירי קטלני סמוך לברוכין לפני כשבועיים - בדרכה לחדר לידה, נפטר אתמול בבוקר מפצעיו בבית החולים, והוא בן 15 ימים בלבד.

מהמרכז הרפואי לילדים שניידר נמסר כי "אנו מצטערים להודיע כי הלילה נפטר התינוק, רביד חיים, שיוולד לאחר הפיגוע בשומרון לפני כשבועיים, בו נרצחה אימו צאלה גז ז"ל. רביד היה מאושפז במצב קשה ביחידה לטיפול נמרץ יילודים בפגייה והצוות הרפואי טיפל בו במסירות כל העת ונלחם על חייו. לצערנו, למרות המאמצים הרבים, בית החולים נאלץ בשעות האחרונות לקבוע את מותו. אנו משתתפים באבלה הכבד של המשפחה".

יו"ר תנועת ש"ס הרב אריה דרעי: "קָלוּ בְּדַמְעוֹת עֵינֵי עַל שְׁכַר בַּת עֲמִי, בְּעֶטֶף עוֹלָל וְיוֹנֵק בְּרַחֲבוֹת קְרִיָּה" (איכה ב'). אין מילים להביע את גודל הזעזוע והכאב על מותו של התינוק רביד חיים ז"ל, בנה של צאלה הי"ד, שהייתה בדרכה לחדר הלידה. לבנו עם המשפחה בשעתם הקשה, ולמתיישבים המסורים אני אומר - "בדמייך חיי". נמשיך לחזק ולתמוך בהתיישבות בשומרון ולבצר את אחיזתנו בארץ האבות".

למרות שבשל מצבו הרפואי לא נערכה לו ברית מילה, הוענק לתינוק שנרצח שם - רביד חיים - כפי שבחזרה האם לפני מותה. מאז הפיגוע נערכו תפילות לרפואתו.

בירושלים נערכה אתמול ההלוויה קורעת הלב, רביד חיים נקבר בהר המנוחות לצד אימו צאלה. בתמונות המזעזעות מהלוויה נראה אביו חננאל מחזיק את גופתו העטופה בטלית של בנו התינוק.

האב השכול זעק בפתח ההספד שנשא